

Оксана Маланчук

аспірант кафедри державознавства і права
ОРІДУ НАДУ при Президентові України

ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ

Висвітлено теоретико-методологічні підходи до дослідження проблеми протидії корупційній діяльності з урахуванням світової практики; проаналізовано нормативно-правові акти, які стосуються основних аспектів регулювання запобігання та протидії корупції; охарактеризовано механізми реалізації антикорупційного законодавства; виявлено сучасні проблеми державно-правового регулювання запобігання такого глобального явища, як корупція; обґрунтовано шляхи формування раціональної моделі державно-правового регулювання антикорупційної політики в Україні; напрацьовано рекомендації щодо удосконалення механізмів державного управління у сфері запобігання та протидії корупції, а також причин та умов, що сприяють вчиненню корупційних правопорушень.

Ключові слова: корупція, запобігання корупції, протидія корупції, правове регулювання у сфері антикорупційної діяльності, корупційні ризики, причини та умови, що сприяють корупції, корупційні злочини, корупційні правопорушення.

Oksana Malanchuk

PhD student of Law and Lawmaking Process Department
of ORIPA NAPA under the President of Ukraine

CORRUPTION COUNTERACTION IN UKRAINE: PROBLEMS AND PRIORITIES

The theoretical and methodological approaches to the investigation of the problem of counteracting corrupt activities are considered, taking into account the world practice; regulatory legal acts on the main aspects of regulation of prevention and combating corruption were analyzed; the mechanisms for implementing anti-corruption legislation have been characterized; the modern problems of state and legal regulation of prevention of such global phenomenon as corruption are revealed; the ways of formation of rational model of state-legal regulation of anti-corruption policy in Ukraine are grounded; recommendations were made to improve the mechanisms of public administration in the sphere of preventing and combating corruption, as well as the causes and conditions conducive to the commission of corruption offenses.

Corruption is one of the most pressing social problems of our time. For all approaches and assessments, one thing is certain: corruption is a problem, which is a matter of great urgency for many countries.

Ukrainian scientists paid a lot of attention to the study of the problem of corruption. In general, the material presented in the educational literature is of a general nature, and in numerous monographs on this topic, the more narrow issues of the problem of counteraction to corrupt activity are considered. However, it is necessary to take into account the current conditions in the study of the problems of the identified topic.

One of the topics of the scientific discussion on problems and priority directions in the prevention and counteraction of corruption is the problem of reforming state institutions of counteraction and prevention of corruption, creation of effective mechanisms for the implementation of anti-corruption legislation, and ensuring its uniform and correct application by courts of general jurisdiction in order to avoid ambiguous interpretation of norms law in judicial practice.

International acts regulating the fight against corruption are:

- *The UN Convention against Corruption (signed on 11.12.03 and ratified in accordance with the Law of Ukraine of 18.10.06 No. 251-V).-8*
- *Criminal Convention against Corruption (signed 27.01.99 and ratified in accordance with the Law of Ukraine dated October 18, 2006 No. 252-V)*
- *Civil Convention against Corruption (signed on 04.11.99 and ratified in accordance with the Law of Ukraine dated March 16, 2006 No. 2476-IV)*
- *Recommendation No. R (2000) 10 of the Committee of Ministers to member states of the Council of Europe on codes of conduct for civil servants (Adopted by the Committee of Ministers at its 106th session, May 11, 2000)*

On October 14, 2014, the Verkhovna Rada of Ukraine adopted in its second reading the laws of Ukraine «The Principles of State Anti-Corruption Policy in Ukraine (Anticorruption Strategy) for 2014-2017» – 10, «On the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine», «On Prevention of Corruption» – 11, «On Amending Certain Legislative Acts of Ukraine Concerning the Definition of Beneficiaries of Legal Persons and Public Figures».

The adopted anti-corruption laws are basic documents that contain the basic principles of declaring war on corruption and winning it. – 1

The priority directions of prevention and counteraction of corruption in the sphere of public administration should be:

- *Creation of transparent fundamentals of election financing, activities of political parties, elimination of corruption risks in the activities of elective bodies, strengthening of public control over their activities;*
- *Creation of a system of integrity and professional public service in accordance with international standards and best international experience;*
- *introduction of effective anti-corruption programs in central executive bodies, as well as at state enterprises, providing for the society transparency of their activities;*

- introduction of effective anti-corruption programs in central executive bodies, as well as at state enterprises, providing for the society transparency of their activities;
- creation of a system of instruments that will enable to effectively identify and investigate corruption crimes, to confiscate property that was the subject of criminal activity or acquired as a result of such activity, to bring to justice the persons involved in the commission of corruption crimes;
- forming in society ideas of intolerance to corruption. – 10

Ways of improvement of the state policy on prevention and counteraction of corruption in Ukraine:

- Identification and development of mechanisms for avoiding functional conflicts in the activities of executive bodies, primarily for the merging of permitting, control, licensing and economic functions;
- clear definition of competence and responsibility of officials of state authorities and local self-government;
- forming transparent mechanisms for making managerial decisions;
- improving the quality of management services and developing criteria for its evaluation;
- education of professional consciousness of state officials;
- definition and observance of a sufficient social level of civil servants, employees of local self-government bodies and law-enforcement structures, including by reforming the system of payment for their work;
- analysis of the practice of implementation of administrative procedures, during which the most frequently committed corruption acts and other offenses related to corruption, and the development of recommendations for them simplification, unification, control, etc.;
- introduction of electronic document management system and electronic digital signature;
- monitoring of professional conduct of civil servants, employees of local self-government bodies and law-enforcement agencies (in order to identify early signs of increasing the likelihood of committing a corrupt act or other corruption-related offense). – 10

Conclusions: The first step in this way is done: a legal mechanism is created that meets international standards and will work effectively under the conditions of the Ukrainian legal system in the present. Innovations of anti-corruption legislation say about positive changes on the way to decoration of Ukrainian society.

Key words: corruption, corruption prevention, anti-corruption, legal regulation in the sphere of anti-corruption activity, corruption risks, reasons and conditions conducive to corruption, corruption crimes, corruption offenses.

Оксана Маланчук

аспірант кафедри права и законотворческого процесса
ОРИГУ НАГУ при Президенте Украины

ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ КОРРУПЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В УКРАИНЕ: ПРОБЛЕМЫ И ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ

Освещены теоретико-методологические подходы к исследованию проблемы противодействия коррупционной деятельности с учетом мировой практики; проанализированы нормативно-правовые акты, касающиеся основных аспектов регулирования предотвращения и противодействия коррупции; охарактеризованы механизмы реализации антикоррупционного законодательства; выявлены современные проблемы государственно-правового регулирования предотвращения такого глобального явления, как коррупция; обоснованы пути формирования рациональной модели государственно-правового регулирования антикоррупционной политики в Украине; наработаны рекомендации по совершенствованию механизмов государственного управления в сфере предотвращения и противодействия коррупции, а также причины и условий, способствующих совершению коррупционных правонарушений.

Ключевые слова: коррупция, предотвращения коррупции, противодействие коррупции, правовое регулирование в сфере антикоррупционной деятельности, коррупционные риски, причины и условия, способствующие коррупции, коррупционные преступления, коррупционные правонарушения.

Постановка проблемы

Корупція є однією з найактуальніших соціальних проблем сучасності. За будь-яких підходів та оцінок одно-значно одне – корупція є проблемою, розв’язання якої для багатьох країн є надзвичайно актуальною справою.

Серед найбільших проблем у запобіганні та протидії корупції можна виділити такі: питання ефективних запобігань та протидії корупції, встановлення причин та умов, що сприяють вчиненню корупційних злочинів та правопорушень, відсутність дієвого механізму в реалізації антикорупційного законодавства, відшкодування завданої внаслідок вчинення корупційних правопорушень збитків, шкоди; недостатній рівень доброчесності посадовців, недосконалість адміністративних процедур, толерантність суспільства до проявів корупції, сприйняття корупції як засобу досягнення бажаного результату.

Дослідженню проблеми корупції значну увагу приділяли українські вчені. В основному матеріал, викладений у навчальній літературі, носить загальний характер, а в численних монографіях з даної тематики розглянуті більш вузькі питання проблеми протидії корупційній діяльності. Однак, потрібно враховувати сучасні умови при дослідженні проблематики означеної теми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Джерелами інформації для написання статті послужили базова навчальна література, фундаментальні теоретичні праці найбільших мислителів у розглянутій області, результати практичних досліджень відомих вітчизняних і зарубіжних авторів, статті та огляди у спеціалізованих та періодичних виданнях, присвячених тематиці протидії корупційній діяльності, довідкова література, інші актуальні джерела інформації.

Мета

Метою статті (завданням) є аналіз реформування інституту та механізмів запобігання корупції та встановлення причин та умов, що сприяють корупції з точки зору новітніх вітчизняних і зарубіжних досліджень з подібною проблематики, з метою усунення існуючих недоліків у законодавстві в окресленій сфері та вироблення пропозицій щодо їх вирішення.

Виклад
основного
матеріалу

Однією із тем наукової дискусії щодо проблем та пріоритетних напрямків в запобіганні та протидії корупційній діяльності є проблема реформування державних інститутів протидії та запобігання корупції, створення дієвих механізмів реалізації антикорупційного законодавства, а також забезпечення однакового і правильного його застосування судами загальної юрисдикції з метою уникнення неоднозначного тлумачення норм закону в судовій практиці.

Корупція в сучасних умовах стала чинником, який реально загрожує національній безпеці і конституційному ладу України. Це явище негативно впливає на різні сторони суспільного життя: економіку, політику, управління, соціальну і правову сфери, громадську свідомість, міжнародні відносини. Корумповані відносини все більше витісняють правові, етичні відносини між людьми, із аномалії поступово перетворюються у норму поведінки.

Витоки корупції сходять до якнайдавніших часів, коли склалися основи приватної власності та державності, починалося формування корпусу державних службовців. Науковий аналіз корупції бере початок від римського права, в якому і сформувався спеціальний термін «сogrupte», що служив для позначення будь-яких посадових зловживань. З початком Нового часу корупція починає сприйматися як серйозна суспільна проблема, ознака «хворого» суспільства [4]. Природа корупції пояснювалася по-різному – поганими законами, одвічними людськими недоліками, бюрократизацією суспільного життя, невинуватим посиленням ролі держави. Значущим етапом у розвитку корупції стає ХХ століття, коли в розвинених країнах зростає державне регулювання і, відповідно, владу членів уряду [9].

Міжнародними актами, що регулюють боротьбу з корупцією є:

- Конвенція ООН проти корупції (підписана 11.12.03 та ратифікована згідно із Законом України від 18.10.06 № 251-V) [9];
- Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією (підписана 27.01.99 та ратифікована згідно із Законом України від 18.10.06 № 252-V);
- Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією (підписана 04.11.99 та ратифікована згідно із Законом України від 16.03.05 № 2476-IV);
- Рекомендація № R (2000) 10 Комітету Міністрів державам-членам Ради Європи щодо кодексів поведінки державних службовців (прийнята Комітетом Міністрів на 106 сесії 11.05.2000).

14 жовтня 2014 р. Верховна Рада України в другому читанні прийняла закони України «Засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки» [10], «Про Національне антикорупційне бюро України», «Про запобігання корупції» [11], «Про внесення змін до деяких законодав-

чих актів України щодо визначення кінцевих вигодонабувачів юридичних осіб та публічних діячів».

Ухвалені антикорупційні закони – це базові документи, які містять основні принципи як оголосити війну корупції та виграти її [1].

Ці закони були розроблені та впроваджені в життя на підставі, зокрема, рекомендацій Групи держав Ради Європи проти корупції (GRECO); антикорупційних рекомендацій Плану дій з лібералізації візового режиму з ЄС; рекомендацій Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанської комісії); пропозицій програми SIGMA. Указані рекомендації, у свою чергу, ґрунтуються на ключових міжнародних актах антикорупційного спрямування, більшість яких ратифіковано Україною. Одним з найбільших корупційних ризиків у сфері надання адміністративних послуг є можливість (а часто – вимушеність) особистого спілкування (контакту) приватної особи – споживача адміністративної послуги з посадовою особою адміністративного органу, яка надає адміністративну послугу (вирішує справу по суті або готує проект рішення) [5].

З метою створення ефективної загальнодержавної системи запобігання та протидії корупції на основі нових засад формування та реалізації антикорупційної політики Кабінет Міністрів затвердив Державну програму про реалізацію принципів державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015–2017 роки (постанова № 265 від 29 квітня 2015 р.) [3].

Фахівці в боротьбі з корупцією також наголошують, що однієї державної програми для подолання корупції недостатньо, необхідно щоб суспільство продовжувало активно контролювати та моніторити діяльність влади. Дослідження, яке Transparency International провело в Україні, виявило, що найактивнішу роль у протидії корупції в державі відіграє громадянське суспільство. Проблема корупції у повсякденному житті увійшла до трійки лідерів (94,4 %), хоча корумпованість органів влади як її окремих випадок практично не поступається за серйозністю (93,8 %). Інші проблеми, які визнали досить серйозними понад 90 % опитаних, такі: висока вартість медичних послуг (94,3 %) , цілком прогнозовано, вийшла в лідери завдяки старшому поколінню та сільським мешканцям; інфляція, девальвація національної валюти (93,4 %) – майже без відмінностей між різними групами населення, • безробіття (93,0 %) – найчастіше вказувалось сільськими мешканцями; • висока вартість і низька якість житлово-комунальних, транспортних та інших державних послуг (92,8 %) – однаковою мірою непокоїть усю країну. На тлі гостроти всіх інших проблем, з якими стикаються українці у повсякденному житті, осторонь лишилась потреба в децентралізації – серйозною її назвали лише 71,9 % опитаних [2].

У світовому Індексі сприйняття корупції (CPI) за 2016 рік Україна отримала 29 балів зі 100 можливих. Це на 2 бали більше, ніж минулого року, але недостатньо для країни, влада якої назвала боротьбу з корупцією головним пріоритетом. Покращенню нашої позиції у світовому рейтингу сприяло просування антикорупційної реформи, проте відсутність дієвої судової системи та фактична безкарність корупціонерів не дає Україні зробити потужний ривок уперед і подолати 30-бальний бар'єр, що зветься «ганьбою для нації».

У всесвітньому рейтингу CPI Україна цього року посідає 131 місце зі 176 країн. Цю сходинку із показником 29 балів разом з нами розділили Казахстан, Росія, Непал та Іран [7].

Як прокоментував результати CPI-2016 виконавчий директор Transparency International Україна Ярослав Юрчишин, саме проблеми безкарності та недієвої системи правосуддя не дають Україні здійснити прорив у подоланні корупції: «За останні роки Україна пройшла багато випробувань і досягла певних позитивних змін на рівні розкриття публічних фінансів, нетерпимості населення до корупції, нового антикорупційного законодавства. Але безкарність, яку досі відчують корупціонери, зводить нанівець позитивні досягнення і не дає реформі відбутися. Відсутність результатів з повернення коштів режиму Януковича і його соратників – яскраве свідчення цього. Якщо не відбудеться реального очищення системи правосуддя, ми не зможемо розімкнути коло безкарності і перейти на якісно новий рівень. Покращення CPI неможливе без прозорості, справедливої судової системи, яка буде надійною для інвесторів та бізнесу» [7].

Transparency International Україна пропонує такі п'ять кроків для того, щоб відбулися реальні антикорупційні зміни.

1. Створити ефективну та дієву систему антикорупційного правосуддя із залученням іноземних спеціалістів як активних учасників процесу відбору суддів для цих судів. Це разом з ефективною роботою НАБУ та САП дозволить активізувати боротьбу з корупцією, зокрема гарантуватиме ефективність перевірки електронних декларацій.

2. Максимально активізувати всі можливості для ефективного розслідування та доведення до суду справ фігурантів «санкційного списку Януковича». Важливо не лише добитися засудження, нехай і заочного, але й повернення викрадених коштів, як виведених за кордон, так і залишених в Україні. Це ж стосується і фактів корупції у чинній владі.

3. Активно залучати бізнес, як український так і міжнародний, до встановлення нових прозорих правил взаємовідносин у трикутнику «суспільство – влада – бізнес». Методами дерегуляції, прогнозованості податкового законодавства, становлення реального верховенства права забезпечити стабільні умови для ведення бізнесу, змінити його ставлення до України.

4. Провести аудит та знизити ступінь секретності в секторі безпеки та оборони за напрямками: статті державного бюджету, річні плани державних закупівель, інформація про проведення закупівель та укладені контракти.

5. Налагодити системну комунікацію щодо антикорупційної реформи з суспільством та міжнародними партнерами на базі реальних фактів та досягнень, а не обіцянок. Чітко дотримуватися взятих на себе міжнародних зобов'язань [2].

В умовах соціально-економічних реформ, які досі здійснюються у державі, пріоритетними напрямками протидії корупції мають стати виявлення та усунення умов, що сприяють або можуть сприяти її виникненню, а також не допущення її в подальшому шляхом вжиття превентивних заходів, зміцнення режиму законності, а також формування у суспільстві негативного ставлення до корупції як суспільно небезпечного явища.

Поряд з цим, органи Національної поліції та прокуратури досі залишилися головною рушійною силою у протидії корупції. Більше того, відповідно до вимог міністра Внутрішніх справ та Генерального прокурора України і рішень колегій запобігання та протидії корупції є пріоритетним напрямом діяльності органів прокуратури та головне відшкодування збитків, завданих корупційними правопорушеннями.

Протягом 2016 року правоохоронними органами України (прокуратура, національна поліція України, СБУ) викрито та направлено до суду 16 організованих груп та злочинних організацій з корумпованим зв'язками, так органами прокуратури викрито 6 таких груп, органами національної поліції – 7 та органами служби безпеки України – 3. З них в органах влади та управління викрито 5 груп, відповідно органами прокуратури – 2, національної поліції – 2 та органами безпеки – 1. По викритих 16 групах оголошено про підозру із застосуванням ч.3 ст.28 (передбачає вчинення злочину у складі організованої злочинної групи) та ст. 255 (передбачає вчинення злочину у складі злочинної організації) Кримінального кодексу України – 66 особам – учасникам організованих злочинних груп, з них 28 осіб органів влади та управління – 18, та із 136 закінчених кримінальних проваджень про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами і злочинними організаціями, 18 – за фактами хабарництва та вимагання неправомірної вигоди [6].

По лінії кримінальної корупції (передбачені в ст. 45 Кримінального Кодексу України) працівниками Національної поліції України закінчено розслідуванням та направлені до суду 1090 проваджень, з них тяжких та особливо тяжких – 577 та 24 вчинені в складі організованих злочинних груп. У наступних сферах: фінансово-кредитній системі – 6, банківській системі – 14, паливно-енергетичному комплексі – 42, агропромислово-енергетичному комплексі – 21, освіті – 122, охорони здоров'я – 60, транспорту – 23, на підприємствах оборонно-промислового комплексу – 0, бюджетній системі – 146, земельних відносин – 60, приватизації – 2, охорони довкілля – 25, державних закупівель – 0.

По лінії кримінальної корупції працівниками УЗЕ в Одеській області закінчено розслідуванням та направлені до суду 39 проваджень, з них тяжких та особливо тяжких – 24. Провадження вчинені у наступних сферах: банківській та АПК – 1, транспорт – 2, бюджетна – 3, земельна сфера – 4, освіта – 5.

Провадження закінчені за фактами розкрадання-6, зловживання владою чи службовим становищем – 8, пов'язані з хабарництвом-23. Сума збитків склала 153 489 505 грн. (відшкодування – 98171 грн.)

За минулий період 2016 року за ініціативою Управління захисту економіки в Одеській області зареєстровано 308 кримінальних проваджень в сфері службової діяльності за ст. 364-370 КК України, по ним:

- повідомлено про підозру 265 осіб, з них:
- посадових осіб органів влади і управління – 149;
- посадових осіб контролюючих органів – 85;
- досудове розслідування не закінчено по 438 кримінальним провадженням;
- до суду з обвинувальним актом і угодою про припинення направлено 143 кримінальних проваджень. Застосовано запобіжні заходи: тримання під вартою- 21, домашній арешт – 16, застава-8, особисте зобов'язання-18.

За минулий період 2016 року за ініціативою УЗЕ в Одеській області зареєстровано 63 кримінальних проваджень, пов'язаних із хабарництвом за ст. 368-370 КК України, по ним:

- викрито «на гарячому» 35 фактів отримання неправомірної вигоди;
- повідомлено про підозру 75 особі, з них:
- посадових осіб органів влади і управління – 46;
- посадових осіб контролюючих органів – 24;
- досудове розслідування не закінчено по 51 кримінальному провадженню.

До суду з обвинувальним актом і угодою про примирення направлено 42 кримінальних проваджень. Застосовано запобіжні заходи: тримання під вартою – 10, домашній арешт – 8, застава – 7, особисте зобов'язання – 11.

Загальна сума викритих фактів неправомірної вигоди становить 3 894 100 грн., середня сума – 51, 90 тис. грн. Оголошено про підозру по 17 провадженням, по яким сума хабаря становила від 10 до 30 тисяч та по 4 провадженням де сума хабаря становила від 30 до 100 тисяч. Понад 100 тисяч – 3 кримінальні провадження.

Кількість протоколів про корупційні діяння направлених до суду – 1456

Кількість протоколів, за якими судом прийнято рішення у 2016 році – 1119.

Накладено штрафів – 804 (на загальну суму 1 468 937 грн.)

Закрито адміністративних справ – 315, з яких 45 за відсутністю складу правопорушення та 120 – за строками давності [7].

Пріоритетними напрямками запобігання та протидії корупції в сфері державного управління повинні стати:

- створення прозорих засад фінансування проведення виборів, діяльності політичних партій, усунення корупційних ризиків у діяльності виборчих органів, посилення громадського контролю за їх діяльністю;
- створення системи добросовісної та професійної публічної служби відповідно до міжнародних стандартів і кращого світового досвіду;
- запровадження ефективних антикорупційних програм у центральних органах виконавчої влади, а також на державних підприємствах, забезпечення для суспільства прозорості їх діяльності;
- запровадження ефективних антикорупційних програм у центральних органах виконавчої влади, а також на державних підприємствах, забезпечення для суспільства прозорості їх діяльності;
- створення системи інструментів, які дадуть змогу ефективно виявляти та розслідувати корупційні злочини, конфісковувати майно, яке було предметом злочинної діяльності або набуто внаслідок такої діяльності, притягувати до відповідальності осіб, причетних до вчинення корупційних злочинів;
- формування в суспільстві ідеї нетерпимості до проявів корупції [10].

Шляхи удосконалення державної політики щодо запобігання та протидії корупції в Україні:

- виявлення і розробка механізмів уникнення функціональних конфліктів у діяльності органів

виконавчої влади, перш за все щодо об'єднання дозвільних-контрольно-дозвільних та господарських функцій;

- чітке визначення компетенції та відповідальності посадових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування;
- формування прозорих механізмів прийняття управлінських рішень;
- підвищення якості надання управлінських послуг та розробка критеріїв її оцінки;
- виховання професійної свідомості посадових осіб держави;
- визначення та дотримання достатнього соціального рівня державних службовців, службовців органів місцевого самоврядування та правоохоронних структур, в тому числі шляхом реформування системи оплати їх роботи;
- аналіз практики реалізації управлінських процедур, в ході яких найбільш часто вчиняються корупційні діяння та інші правопорушення, пов'язані з корупцією, і розробка рекомендацій щодо них спрощення, уніфікації, контролю і т.п. ;
- впровадження системи електронного документообігу та електронного цифрового підпису;
- моніторинг професійної поведінки державних службовців, службовців органів місцевого самоврядування та правоохоронних структур (з метою раннього виявлення ознак, які свідчать про підвищення ймовірності вчинення нею корупційного діяння або іншого правопорушення, пов'язаного з корупцією) [10].

Висновки

Перший крок на цьому шляху зроблено – створено правовий механізм, який відповідає міжнародним стандартам та ефективно працюватиме в умовах української юридичної системи в умовах сьогодення. Новації антикорупційного законодавства говорять про позитивні зрушення на шляху до декорумпізації українського суспільства.

Література.

1. Антикорупційні ініціативи Президента. <http://www.unian.ua/politics/1128132-antikoruptionsyna-reforma-vje-tsogo-roku-mae-dati-persh-rezultati-poroshenko.html>.
2. Альтернативний звіт: Протидія корупції. Формування атмосфери несприйняття корупції. http://kiis.com.ua/materials/pr/20161602_corruption/Corruption%20in%20Ukraine%202015%20UKR.pdf
3. Державна програма про реалізацію принципів державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015–2017 роки (постанова КМУ № 265 від 29 квітня 2015 р.).
4. Державна служба в Україні: нормативно-правове регулювання: Навч. посіб. / Упоряд. О.І.Сушінській. – Л.: ОРІДУ НАДУ, 2003. – 292 с.
5. Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади: Навч. посіб. / За заг. ред. Н.Р.Ніжнік, В. Г.Олуйко; Кол. авт.: В.Т.Білоус, С.Д. Дубенко, М.Я.Задорожна
6. Звіт за 2016 рік, форми 1-КОВС, затверджений Наказом НПУ №299 від 08.04.2016, Звіт ФОРМИ № 1-ОЗ, учет наказом ГПУ від 23.10.2012 р. № 103 (за погодження з Держстатом України). Електро-

ний ресурс]. – Режим доступу: http://mvs.gov.ua/ua/pages/274_Statistika.htm

7. Індекс корупції CPI – 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ti-ukraine.org/research/indeks-koruptsiyi-cpi-2016/>

8. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31 жовтня 2003 р. (ратифікована згідно із Законом України «Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції» від 18 жовтня 2006 року № 251-V) // <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>

9. Мельник М. І. Корупція: сутність, Поняття, заходи, протидія: монографія / М. І. Мельник. – К.: Атіка, 2001. – 304 с.

10. Про засади антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1699-VIII- Інтернет-Ресурс <http://www.rada.gov.ua>.

11. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VIII – Інтернет-Ресурс <http://www.rada.gov.ua>.